

19.5.2026

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) kuuluttaa kaivoslain (10.6.2011/621) perusteella 19.5.2026 kullanhuuhtontalupaa koskevan päätöksen

Hakija: Aki Vilpponen

Lupatunnus: HL2025:0034

Alueen sijainti: Inari, Palsinsuvanto, 4,0 ha

Päätöksiin saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Päätös katsotaan tulleen tiedoksi saaduksi seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaika päättyy 25.6.2026.

Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Kuulutus ja päätös ovat nähtävänä 19.5.2026 – 25.6.2026 Tukesin verkkosivuilla osoitteessa <https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/kullanhuuhtontaluvat>

Tieto päätöksen antamisesta on julkaistu sijaintikunnan ilmoituskanavalla.

Lisätietoja

kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 029 5052 000

Kuulutettu 19.5.2026

Pidetään nähtävänä 25.6.2026 asti

Aki Vilpponen

PÄÄTÖS KULLANHUHDONTALUVAN MYÖNTÄMISESTÄ

Hakija: Aki Vilpponen
Vireilletulopvm: 25.11.2025
Etu oikeus pvm: 25.11.2025
Hakemuksen tarkoitus: Kullanhuuhdonta valtion omistamalla alueella.
Kaivoslain (621/2011) 22 §:n mukaan kullanhuuhdontaan valtion omistamalla alueella on oltava kaivosviranomaisen lupa.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto myöntää kaivoslain (621/2011) nojalla kullanhuuhdONTALUVAN HL2025:0034 hakemuksen mukaisesti.

Perustelut: Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa säädetyt edellytykset täyttyvät eikä kaivosviranomaisen selvityksen perusteella luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä.
Kaivoslaki (621/2011) 45 § ja 50 §.

KullanhuuhdONTALUVAN haltijalla on tässä luvassa mainitulla kullanhuuhdonta-alueella yksinoikeus etsiä ja kartoittaa maaperässä esiintyvää kultaa, ottaa talteen ja hyödyntää maaperässä esiintyvää kultaa huuhtomalla sekä ottaa talteen ja hyödyntää huuhtonnan sivutuotteena irtomaasta löytyvät platinahiput sekä jalo- ja korukivet.

Päätöksen voimassaolo

KullanhuuhdONTALUPA on **voimassa tällä päätöksellä neljä (4) vuotta** päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Perustelut: Hakemuksen mukaisesti. Luvan voimassaoloaika on lain sallima enimmäisaika kullanhuuhdONTALUVALLE. Kullanhuuhdonnan ei katsota aiheuttavan yleiselle tai yksityiselle edulle sellaista vahinkoa tai haittaa, että luvan voimassaoloaikaa olisi lyhennettävä.

Päätöksen täytäntöönpano

Kaivoslain 168.1 §:n mukaisesti **kullanhuuhdONTALUPAAN perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on saanut lainvoiman ja**

lupapäätöksessä määrätyt velvoitteet on suoritettu. Kaivosviranomaisen voi kuitenkin kaivoslain 169 §:n nojalla antaa päätöksen täytäntöönpanomääräyksen perustellusta syystä hakijan pyynnöstä, jolloin luvassa yksilöityihin toimenpiteisiin voidaan valituksesta huolimatta ryhtyä lupapäätöstä noudattaen.

Tässä luvassa määrätty kullanhuuhdontakorvaus on suoritettava vuosittain omatoimisesti lupamääräyksen 12 mukaisesti Metsähallitukselle.

Jos asianomaisen toimenpiteen suorittaminen edellyttää muualla lainsäädännössä vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun asianomainen lupapäätös on saanut lainvoiman tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta.

Kullanhuuhdonta voidaan kuitenkin aloittaa vasta, kun tässä kullanhuuhdontaluvassa edellytetyt velvoitteet on suoritettu. Kullanhuuhdontaluvalla HL2025:0034 on määrätty asetettavaksi 1400 euron vakuus.

Luvan haltijan tulee huolehtia, että alueella kullanhuuhdontaa suorittava henkilö tai henkilöt ovat perehtyneet tässä luvassa annettuihin määräyksiin.

Kullanhuuhdonta-alueen tiedot

Pinta-ala: 4,0 ha
Alueen nimi: Puolikuiva noro
Sijainti: Inari, Palsinsuvanto, Hammastunturin erämaa, Natura 2000 alue, Metsähallituksen hallinnoima valtionmaa. Alueen sijainti ja rajat ilmenevät tämän päätöksen liitetystä kartasta (liite 2).

LUPAMÄÄRÄYKSET

Kullanhuuhdontaluvassa annettavat määräykset kaivoslain 54 § mukaisesti:

1. Kullanhuuhdonnan ajankohdat ja menetelmät

Tämä lupa oikeuttaa lapiokaivuun suorittamiseen lupa-alueella. Vuotuinen kaivumäärä on enimmillään 10 m³ ja toiminta tulee rajoittaa vuosittain 1.6.–30.9. väliselle ajalle.

Perustelut: Hakemuksen mukaisesti. Toiminnan alueellisella ja ajallisella rajoittamisella vähennetään vaikutuksia lupa-alueeseen, sen ympäristöön ja alueen mahdolliseen muuhun toimintaan. Alue on rajattu ja toimintaan tarvittavien lupien lupaehdot lupa-alueella turvaavat sen, että toiminnasta mahdollisesti aiheutuvat haitat ovat ajalliselta kestoaltaan ja sijainniltaan rajallisia.

2. Kullanhuuhdonta-alueen kunnossapito

Kullanhuuhdonta on rajoitettava välttämättömiin toimenpiteisiin. Kullanhuuhdontaluvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ja muusta kullanhuuhdonta-alueen käytöstä ei saa aiheutua haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luontoesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa tai muille lähistöllä olevien alueiden käyttötarpeille haittaa tai vahinkoa eikä vahinkoa alueella mahdollisesti sijaitseville kulttuurihistoriallisesti arvokkaille kohteille. Kullanhuuhdontaluvan haltijan on pidettävä kullanhuuhdonta-alue siistinä ja sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää turvallisuuden vaatimukset eikä haitallisia ympäristövaikutuksia aiheudu.

Toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että puustolle aiheutuvat vahingot ovat mahdollisimman vähäisiä. Pystypuiden kaataminen on kielletty. Puuston poistamisesta on sovittava etukäteen alueen hallinnasta vastaavan tahon kanssa. Puuryhmiä on jätettävä kaivualueelle.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki 24 §.

Sopimalla puuston poistamisesta etukäteen varmistetaan siitä, ettei olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luontoesiintymien olennaista vahingoittumista tai merkittävää maisemallista haittaa pääse syntymään.

Kullanhuuhdontaluvan nojalla ei saa harjoittaa toimintaa, joka vaikuttaa vesistöön. Mikäli lupa-alueelle suunnitellaan vesistöön vaikuttavaa toimintaa, tulee tähän toimintaan olla ympäristö- tai vesilupa. Näissä luvissa toimivaltainen viranomainen on Pohjois-Suomen aluehallintovirasto.

3. Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentäminen

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on estettävä porojen joutuminen jyrkkäreunaisiin kaivukuoppiin ja merkittävä tai luiskattava kaivannot siten, ettei niistä aiheudu vaaraa alueella liikkuville. Lupa-alueelle ei saa virittää puiden väliin naruja tai muuta vastaavaa, joka voi aiheuttaa vaaratilanteita alueella mahdollisesti liikkuville ihmiselle tai eläimille. Kaivannot tulee merkata maastoon heijastinkepeillä. Lisäksi myös kullanhuuhdonnan tarvikkeet on varastoitava alueelle keskitetysti siten, että niistä ei aiheudu poronhoidolle haittaa.

Mahdolliset poronhoitotyöt alueella tulee ottaa toiminnassa huomioon ja tämän mahdollistamiseksi toiminta alueella on tarvittaessa keskeytettävä paliskunnan pyynnöstä. Kullanhuuhdontaluvan haltijan on otettava huomioon alueella mahdollisesti olevat poronhoidolle tärkeät rakenteet kuten esimerkiksi erotusaidat. Poronhoitoon

liittyviä rakenteisiin ei saa kajota ilman asianosaisen paliskunnan lupaa, ja kulkemiseen on käytettävä valmiita veräjiä.

Perustelut: Määräys perustuu Poronhoitolain (848/1990) 2§:ään ja kaivoslain 54 §:ään. Alue kuuluu Ivalon paliskunnan alueeseen.

Alueen ominaisuudet, luvanmukainen kaivumäärä ja luvassa annettu aikarajoitushuomioiden lupamääräyksellä voidaan varmistua, ettei tämän tai alueen lähimpien lupien luvanmukainen toiminta yhdessä aiheuta poronhoidolle olennaista haittaa.

Lupamääräyksessä mainituilla toimenpiteillä vähennetään kullanhuuhdonnasta poronhoidolle aiheutuvia haittoja erityisellä poronhoitoalueella. Myös tämän luvan muissa lupamääräyksissä kielletään olennaisen haitan aiheuttaminen muille elinkeinoille, määrätään aiheutuneiden vahinkojen ja haittojen korvaamisesta sekä rajataan toimintaa ajallisesti.

4. Saamelais- ja koltta-asioihin liittyvät määräykset

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on huolehdittava, ettei toiminnasta yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen kanssa aiheudu sellaista haittaa, joka olennaisesti heikentäisi edellytyksiä harjoittaa saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria. Mikäli olennaista haittaa aiheutuu, toiminta on keskeytettävä ja aiheutunut haitta korjattava välittömästi.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki 38 § ja 50 §. Alue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella. Alue ei sijoitu koltta-alueelle. Kaivosviranomaisen tulee kaivoslain 38 §:n mukaisesti saamelaisten kotiseutualueella selvittää yhteistyössä saamelaiskäräjien, alueen paliskunnan, Metsähallituksen ja hakijan kanssa kullanhuuhdontaluvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvat vaikutukset saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä harkita tarvittaessa haittojen vähentämiseksi ja estämiseksi tarvittavat toimenpiteet.

Kullanhuuhdonnan mahdollinen vaikutus saamelaiskulttuuriin selvitetään paliskunnittain, koska poronhoito on tärkeä osa saamelaiskulttuuria ja se on alueiden käytön kannalta herkkä elinkeino. Koska paliskuntien alueet on selkeästi rajattu aidoilla, kaivoslain mukaisen kullanhuuhdonnan vaikutukset saamelaiskulttuurille rajoittuvat pääasiallisesti sen paliskunnan alueeseen, jolla kullanhuuhdontaa harjoitetaan.

Asian selvittämiseksi kaivosviranomaisen on pyytänyt lausunnot saamelaiskäräjiltä, alueen paliskunnalta ja Metsähallitukselta.

Ivalon paliskunnan kokonaispinta-ala on noin 283 000 ha. Ivalon paliskunnan alueelle sijoittuu 167 kpl lainvoimaisia kullanhuuhdontaan oikeuttavia lupia, pinta-alaltaan yhteensä noin 742 ha. Kyseisen lupahakemuksen läheisyyteen (2 km säteellä alueesta) sijoittuu 27 ha, 6 kpl. Alueen läheisyydessä on kullanhuuhdontalupahakemuksia 3 kpl, 16 ha.

Lupahakemusalueella läheisyydessä ei ole retkeilyreittejä.

Kaivosviranomaisen on arvioinut tämän luvan nojalla sallitun toiminnan mahdollista haittaa ja olennaista vaikutusta harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeinoja tai muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria saamelaisten kotiseutualueella. Toiminnan luonteen ja laajuuden sekä ennakoitavissa olevien vaikutusten perusteella kaivosviranomaisen arvioi, ettei tämän kullanhuuhdontaluvan lupamääräysten mukainen toiminta yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueen muiden maankäyttömuotojen kanssa yhdessä olennaisesti heikennä edellytyksiä harjoittaa saamelaiselinkeinoja tai ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria

5. Yhteisvaikutusten arviointi

Kaivosviranomaisen on tehtävä yhteisvaikutusten arviointi, missä tarkastellaan alueella olevien kullanhuuhdontalupien yhteisvaikutuksia saamelaisten elinkeinoon, saamelaiskulttuuriin sekä poronhoitoon. Kaivosviranomaisen omien selvitysten ja havaintojen lisäksi yhteisvaikutusta arvioidessa on huomioitu lausunnoissa esiin tulleet seikat sekä alueiden ja toimintojen kokonaismäärä, sijainti ja toiminta.

Kyseessä oleva kullanhuuhdontalupa oikeuttaa luvanhaltijan suorittamaan lupa-alueella kullanhuuhdonta perinteisellä menetelmällä eli lapiokaivuulla. Alueella ei saa käyttää koneita kaivuutyön suorittamiseen. Voimakone (aggregaatti) tai polttomoottoripumput ovat sallittuja veden pumppaamiseen huuhdonta-alueeseen.

Lapiokaivuulle on tyypillistä, että kaivetut kuopat ovat matalia. Lupa-alueesta on ns. avattuna enintään muutamia kymmeniä neliömetrejä kerrallaan, ja kaivuun edetessä tehtyjä kaivantoja täytetään huuhdotulla maa-aineksella ja kuoppien reunat luiskataan loivemmaksi.

Lapiokaivuun vaikuttavuus on lupa-alueeseen pientä. Kaivuukauden aikana käsiteltäväksi haettujen maamassojen määrä on 10 m³, tarkoittaen että metrin syvyisenä säännöllisenä kaivantona kuopan mitat olisivat 2 m x 5 m x 1 m (kaivuusyvyys). Lupa-

alueen pinta-ala on 4,0 ha, joten kunakin kaivuukautena saa auki kaivaa n. 0,03 % alueen kokonaispinta-alasta.

Voimassa olevien lupien mukainen toiminta kullanhuuhdentalupa-alueilla vaikuttaa porojen laidunkiertoon kesän ja syksyn aikana. Lupien mukainen toiminta ei muodosta fyysistä estettä porojen liikkumiselle muuten kuin kaivuun alla olevalla kohdalla.

Lupaehtoja noudatettaessa, kyseisen lupa muiden alueella olevien kullanhuuhdentalupien kanssa ei olennaisesti heikennä edellytyksiä harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria eikä aiheuta huomattavaa haittaa poronhoidolle.

Vaikutukset Hammastunturin erämaa-alueeseen

Kyseessä oleva lupa-alue sijaitsee Hammastunturin erämaa-alueella. Hammastunturin erämaa-alueen käyttö- ja huolto-oppaan mukaan *Hammastunturin erämaa on tunnettu erityisesti Ivalojoen ja sen sivujokien kullankaivusta. Kultaryntäys alkoi jo 1860-luvun lopulla, ja yhä alueella kaivetaan aktiivisesti kultaa. Myöhemmät kullankaivuun aikaansaamat rakennukset ja kaivujäljet ovat merkittävä osa alueen menneisyyttä, mutta niillä on tärkeä merkitys myös nykyisille kävijöille.*

Erämaaluonteiden arvioinnissa merkityksellistä on toimenpiteiden laajuus, pysyvyys, näkyvyys maisemassa sekä sen vaikutus alueen luonnontilaisuuteen ja yhtenäisyyteen. HL2025:0034 on hakemus, jossa kaivuutapana on lapiokaivuu ja vuotuinen kaivuumäärä on vähäinen.

Vaikutukset jäävät paikallisiksi, ja asianmukaisella jälkihoidolla ne ovat maisemallisesti palautuvia. Kaivosviranomaisen katsoo, ettei kullankaivuu tässä luvassa sallitun määrän ja menetelmin heikennä erämaaluonnetta kokonaisuutena eikä vaaranna erämaalain 1 §:n 1 kohdan tavoitetta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki 24 §. Kaivosviranomaisen on harkittava alueella olevien kullanhuuhdentalupien yhteisvaikutukset saamelaiselinkeinoihin tai saamelaiskulttuuriin ja poronhoitoon.

Natura-2000-alue

Lupa-alueella tulee huomioida Natura-aluetta koskevat säännökset, ja olemaan merkittävästi heikentämättä luonnonarvoja.

Lupa- ja valvontaviraston lausunnon mukaan hakemuksen mukaiselle kullanhuuhdonta-alueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei sijoitu tiedossa olevia luonnonsuojeluasetuksen (2023/1066) liitteiden 3 ja 5 rauhoitettujen lajien esiintymiä, ei liitteen 6 uhanalaisten lajien ja erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen II a ja IV a eläinlajien eikä II b ja IV b kasvilajien havaintopaikkoja. Hakemuksen mukaiselta alueelta ei ole tiedossa olevia, varmistettuja luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisia tiukasti suojeltuja luontotyyppisiä tai 64 §:n suojeltujen luontotyyppien ELY:n tai Lupa- ja valvontaviraston päätöksellä rajaamia luontotyyppikohteita.

Alueella toimittaessa on huolehdittava, että alapuoliseen vesistöön ei pääse liettymistä aiheuttavaa mineraaliainesta eikä ravinteita. Maa-aineisten pääsy alapuoliseen vesistöön voidaan estää riittävällä veden kierrätyksellä ja sauostusaltaila.

Lupa- ja valvontaviraston lausunnon mukaan luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisten tiukasti suojeltujen serpentiiniluontotyyppien (serpentiinikalliot, -kivikot ja -soraikot) hävittäminen ja heikentäminen on kielletty riippumatta siitä, onko esiintymä merkitty Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämään paikkatietoaineistoon. Mikäli alueella tutkimusten yhteydessä havaitaan ultraemäksen kivilajin kalliopaljastumia, kivikkoja tai sorapintoja, pyydetään näistä ilmoittamaan Lupa- ja valvontavirastoon. Mahdollisilla serpentiiniluontotyyppikohteilla kohteilla tulee pidättäytyä ympärivuotisesti kaikesta maa- tai kallioperään kajoavasta toiminnasta sekä maastoliikenteestä ilman suojaavaa lumipeitettä, kunnes Lupa- ja valvontavirasto on arvioinut kohteen tilanteen ja antanut tarkemmat ohjeet kohteen läheisyydessä. Näin toimien kullanhuuhdonnalla ei rikota LSL 65 §:n tiukasti suojellun luontotyyppien hävittämis- ja heikentämiskieltoa.

Luonnonsuojelulain mukaan Natura 2000 alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää. Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan asianmukainen luontovaikutusten arviointi tulee tehdä ennen luvan myöntämistä.

Hakijalta on 19.3.2026 pyydetty selitys. Hakija on toimittanut vastineen 26.4.2026 jossa arvioi kullanhuuhdontanähtäköön vaikutuksista Natura-alueen suojelun perusteena oleville luonnonarvoille. Hanke itsessään, tai yhteisvaikutuksena muiden alueella olevien Kullanhuuhdonta-alueiden kanssa, ei aiheuta merkittävää heikentämistä Natura-alueen luonnonarvoihin. Hanke voidaan toteuttaa ilman Natura-arviointia.

Metsähallituksen lausunnossa esittämät asiat on huomioitu lupapäätöksessä.

Tämän kullanhuuhdontaluvan nojalla alueella saa harjoittaa kullanhuuhdonta perinteisellä menetelmällä eli lapiokaivuulla. Alueella ei saa käyttää koneita kaivuutyön suorittamiseen. Voimakone (aggregaatti) tai polttomoottoripumput ovat sallittuja veden pumppaamiseen huuhdonta-alueeseen. Kaivosviranomaisen arvioi, että

kullanhuuhdontalupahakemuksen mukainen lapiolla tehtävä kullanhuuhdonta noudattamalla tässä kullanhuuhdontaluvassa annettuja lupamääräyksiä ei heikennä alueen luonnonarvoja, jolloin Natura-arviointia ei tarvita.

6. Kullanhuuhdonta koskeva selvitysvelvollisuus

Kullanhuuhdontaluvan haltijan tulee vuosittain toimittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle selvitys talteen otetun kullan ja käsitellyn irtomaan määrästä sekä rakentamisesta kullanhuuhdonta-alueella ja muusta alueen käytöstä.

Selvityksen tulee sisältää:

- 1) talteen otetun kullan määrä grammoina
- 2) käsitellyn irtomaan määrä irtokuutiometreinä
- 3) käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät
- 4) kullanhuuhdonta-alueella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyöpäivinä
- 5) työskentelyaika kullanhuuhdonta-alueella
- 6) tehdyt maisemointi- ja jätehuoltotoimenpiteet

Selvitys on jätettävä kaivukautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki 28 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 9 §.

7. Jälkitoimenpiteet

Kun kullanhuuhdontalupa on rauennut tai peruutettu, on kullanhuuhdontaluvan haltijan saatettava kullanhuuhdonta-alue välittömästi yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava rakennukset ja rakennelmat sekä laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen ja maisemallisesti tyydyttävään tilaan. Kullanhuuhdontaluvan haltijan on tehtävä viipymättä kirjallinen ilmoitus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ja Metsähallitukselle, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoitus on kuitenkin tehtävä viimeistään vuoden kuluttua luvan raukeamisesta tai peruuttamisesta. Ilmoituksen tulee sisältää tieto jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki 29 §.

8. Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma ja sen noudattaminen

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on noudatettava viranomaiselle toimittamaansa kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki 25 §. Kullanhuuhtoja on velvollinen huolehtimaan maa- ja kivennäisjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä.

9. Vakuus

Tässä kullanhuuhdentalupapäätöksessä määrätään hakija asettamaan yhteensä **1400** euron vakuus. Vakuus asetetaan pankkitalletuksena Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain (621/2011) 15 §:ssä tarkoitettujen jälkitoimenpiteiden sekä 103 §:ssä tarkoitettun vahingon ja haitan korvaamista, sekä muiden kaivoslakiin perustuvien velvoitteiden täyttämistä varten. Tässä kullanhuuhdentalupapäätöksessä määrätty vakuus on asetettava viimeistään 30. päivänä siitä, kun päätös on tullut lainvoimaiseksi, luvanhaltijan kullanhuuhdonnasta mahdollisesti aiheutuvaa vahinkoa, haittaa tai muuta kaivoslaissa mainittua velvoitetta varten pankkiin avatulle vakuustalletusriville.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki 107 § ja 110 §. Vakuus määräytyy hakemuksessa esitetyn kaivumenetelmän, kaivumäärän ja alueen ominaisuuksien perusteella. Alueella on suunniteltu harjoitettavan lapiokaivua ja kulku alueelle on vaikea.

10. Ilmoitus kullanhuuhdonta-alueen maastotöistä

Kullanhuuhdentaluvan haltijan on ilmoitettava etukäteen kirjallisesti alueen hallinnasta vastaavalle Metsähallitukselle sekä alueen paliskunnalle ja saamelaiskäräjille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa. Maastotöitä koskevassa ilmoituksesta on käytävä ilmi:

- 1) töistä vastaavan henkilön nimi sekä yhteystiedot;
- 2) arvioitu maastotöiden aloitusajankohta ja kesto;
- 3) tarkempi selvitys, mitä maastotöitä tehdään sekä mitä työmenetelmiä ja koneita käytetään;
- 4) arvio toimenpiteiden määrästä;
- 5) alueella työskentelevien henkilöiden lukumäärä;
- 6) arvio maastotöiden vaikutuksista ympäristöön;
- 7) tarvittaessa selvitys muista seikoista, joilla voi olla merkitystä.

Maastotöitä koskevaan ilmoitukseen on liitettävä kartta, johon on merkitty alue, jolla maastotöitä tullaan tekemään. Ilmoitus on tehtävä viimeistään kuukautta ennen maastotöihin ryhtymistä.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki 27 §, asetus kaivostoiminnasta (1123/2025) 8 §.

11. Rakentaminen

Hakija ei hae lupaa rakentamiselle.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki 26 §.

12. Korvaus alueen hallinnasta vastaavalle viranomaiselle

Kullanhuudontaluvan haltijan on suoritettava Metsähallitukselle vuotuista korvausta 50 euroa hehtaarilta. Kullanhuudontakorvaus on ensimmäiseltä vuodelta maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun kullanhuudontalupa on tullut lainvoimaiseksi tai kaivosviranomainen on antanut määräyksen päätöksen täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava viimeistään 15 päivänä maaliskuuta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki 102 §.

13. Vahinkojen ja haittojen korvaaminen kullanhuudonta-alueella

Kullanhuudontaluvan haltijan on korvattava kullanhuudonta-alueella tapahtuvasta kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

Perustelut: Kaivoslaki 103 §.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut hakemuksesta kuuluttamalla sitä 23.1.2026 – 2.3.2026. Lausunnot ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 2.3.2026.

Lausuntopyynnöt ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyynnöt ja saatu lausunnot seuraavasti:

- 1) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Ivalon paliskunnalle 23.1.2026
Ivalon paliskunta ei ole antanut lausuntoaan hakemuksesta.
- 2) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Metsähallitukselle 23.1.2026
Metsähallituksen lausunto 19.2.2026 (liite 3).
- 3) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Inarin kunnalle 23.1.2026

Inarin kunnan lausunto 23.2.2026 (liite 4).

- 4) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Lupa- ja valvontavirastolle 23.1.2026
Lupa- ja valvontaviraston lausunto 10.3.2026 (liite 5).
- 5) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaiskäräjille 23.1.2026
Saamelaiskäräjien lausunto 2.3.2026 (liite 6).
- 6) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaismuseumo Siidalle 23.1.2026
Saamelaismuseumo Siidan lausunto 27.2.2026 (liite 7).

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kannanotto lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin.

Lausunnoissa esitetyt kaivosviranomaisen toimivaltaan kuuluvat seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä.

Selitys

Hakijalta on pyydetty selitys annettuihin lausuntoihin 19.3.2026. Hakija on antanut selityksen 26.4.2026. (liite 10)

Hakija selvittää, että huuhdonnassa syntyvä hienoaines saostetaan tai imeytetään maahan. Alueella toimittaessa huolehditaan, ettei sementuneita huuhdontavesiä pääse poikkeustilanteissakaan alueen läpi virtaavaan noroon. Rännitysvedelle tehdään reunat selkeytysaltaalle. Huuhdonta suunnataan etäämmälle norosta ja noron varteen jätetään suojavyöhyke. Alueella pyritään toimimaan siten, että erämaalain keskeiset tavoitteet erämaaluonteiden säilymisestä sekä saamelaiskulttuurin ja luontaiselinkeinojen turvaamisesta toteutuvat. Aiempien havaintojen perusteella huuhdonta rajoittuu usein vain alkukesään, mikä osaltaan vähentää toiminnasta aiheutuvaa häiriötä tai haittaa luonnolle tai alueen muulle käytölle.

Muistutukset ja mielipiteet

Muistutuksia ja mielipiteitä ei ole jätetty.

TIEDOKSI LUVAN HALTIJALLE

Kaivoslain (621/2011) suhde muuhun lainsäädäntöön

Lupa- tai muun asian ratkaisemisesta ja muutoin tämän lain mukaan toimimisesta säädetään tämän lain lisäksi luonnonsuojelulaissa (9/2023), ympäristönsuojelulaissa (527/2014), erämaalaisissa (62/1991), alueidenkäyttölaissa (132/1999), rakentamislaisissa (751/2023), vesilaisissa (587/2011), poronhoitolaissa (848/1990), säteilylaissa (859/2018), ydinenergialaisissa (990/1987), muinaismuistolaisissa (295/1963),

maastoliikennelaissa (1710/1995), patoturvallisuuslaissa (494/2009), hallintolaissa (434/2003), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), saamelaiskäräjistä annetussa laissa, saamen kielilaissa (1086/2003), kielilaissa (423/2003), ulkomaalaisten yritysostojen seurannasta annetussa laissa (172/2012), eräiden kiinteistönhankintojen luvanvaraisuudesta annetussa laissa (470/2019), valtion etuosto-oikeudesta erällä alueilla annetussa laissa (469/2019) ja kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi annetussa laissa (468/2019) sekä lisäksi muualla laissa. Kullanhuudontaluvan haltijan on aina noudatettava Suomen lainsäädäntöä ja asiaan liittyviä muita kansainvälisiä sopimuksia.

Maastoliikenne

Kullanhuudonta-alueella ja sen ulkopuolella tapahtuva maastoliikenne edellyttää maastoliikennelain mukaisen luvan maanomistajalta.

Luvan muuttaminen ja raukeaminen

Kullanhuudontaluvan haltijan on kaivoslain 69 §:n mukaan haettava kullanhuudontaluvan muuttamista kaivosviranomaiselta, mikäli kullanhuudontaa koskevien toimenpiteiden määrässä, laadussa tai aikataulussa tapahtuu sellainen muutos, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa.

Kaivosviranomaisen on päätettävä, että kullanhuudontalupa raukeaa, jos lupanhaltija tekee asiaa koskevan ilmoituksen. Luvanhaltija on velvollinen tekemään ilmoituksen, jos tarkoituksena ei enää ole harjoittaa lupaan perustuvaa toimintaa. Kullanhuudontalupa raukeaa ilmoituksen saavuttua kaivosviranomaiselle.

Luvan voimassaolon jatkaminen

Kullanhuudontaluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksistä säädetään kaivoslain 65 §:ssä. sekä Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta 38 §:ssä.

Kaivoslain 65.1 §:n mukaan kullanhuudontaluvan voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kymmenen vuotta kerrallaan. Kaivoslain 65 §:n mukaisesti kullanhuudontaluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:

- 1) kullanhuudonta on ollut tehokasta ja järjestelmällistä;
- 2) kullanhuudonta-alueella on edelleen maalajeista huuhdottavaa kultaa niin runsaasti ja sellaisessa muodossa, että kullanhuudonnan jatkamiselle on edellytykset;
- 3) kullanhuuhtoja ei ole olennaisesti laiminlyönyt hakemuksen kohteena olevaan lupaan perustuvassa toiminnassa toimintaan soveltuvaan lainsäädäntöön perustuvia velvollisuuksia taikka hakemuksen kohteena olevassa luvassa annettuja lupamääräyksiä;

4) voimassaolon jatkamisesta ei aiheudu kohtuutonta haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle.

Mikäli luvan voimassaoloa halutaan jatkaa, tulee hakemus luvan voimassaolon jatkamiseksi toimittaa kaivosviranomaiselle ennen luvan voimassaolon päättymistä. Hakemukseen tulee liittää lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat selvitykset edellä mainituista voimassaolon jatkamisen edellytyksistä.

Lisäksi hakemukseen sovelletaan vastaavasti, mitä lupahakemuksesta säädetään kaivoslain 34 §:ssä.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain 58 §:n mukaisesti. Lupapäätös liitteineen toimitetaan hakijalle. Päätös toimitetaan niille kunnille, lupa- ja valvontavirastolle ja muille tahoille, joille on asian käsittelyn aikana annettu tieto ja joilta on pyydetty lausunto. Jäljennös päätöksestä toimitetaan myös saamelaiskäräjille, jos se kohdistuu saamelaisten kotiseutualueelle tai se koskee kaivoslain 38 §:n 2 momentissa tarkoitettua hanketta, sekä paliskunnalle, mikäli se kohdistuu erityiselle poronhoitoalueelle.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella kaivosviranomaisen verkkosivuilla (www.tukes.fi). Tieto kuulutuksesta julkaistaan toiminnan vaikutusalueen kunnassa kuntalain 108 §:n mukaisesti.

Päätösmaksu

Päätösmaksu 915 €. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Maksu perustuu hakemuksen vireille tullessa voimassa olleeseen asetukseen Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (797/2024).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain 162 §:n nojalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)
Asetus kaivostoiminnasta (1123/2025)
Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (797/2024)

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Maija Viikinen, puh. 029 5052 166, etunimi.sukunimi@tukes.fi

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Asian on esitellyt ylitarkastaja Maija Viikinen ja ratkaissut ylitarkastaja Heikki Puhakka.

LIITTEET Liite 1. Valitusosoitus
Liite 2. Kartta alueesta (1:10 000)
Liite 3–7. Lausunnot
Liite 8. Kallanhuuhdontakorvaus, INFO
Liite 9. Ohjeet vakuuden asettamiseen
Liite 10. Hakijan selitys

TIEDOKSI Ivalon paliskunta
Lupa- ja valvontavirasto
Metsähallitus
Saamelaiskäräjät
Saamelaismuseo Siida
Inarin kunta

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, Lupa- ja valvontavirasto ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- 1) päätös, johon haetaan muutosta
- 2) miltä kohdista päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- 3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan
- 5) valittajan nimi ja kotikunta
- 6) valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus
- 7) myös sähköinen tai muu mahdollinen osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan toimittaa (prosessiosoite)

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen tai muun asiakirjan toimittaminen hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköiseen asiointipalveluun katsotaan ilmoitukseksi sähköisen asiointipalvelun käyttämisestä prosessiosoitteena. Sähköistä asiointipalvelua

käytettäessä erillistä prosessiosoitteen ilmoittamista ei tarvita.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- 1) päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- 2) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- 3) asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valitus tehdään ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu 310 euroa**. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

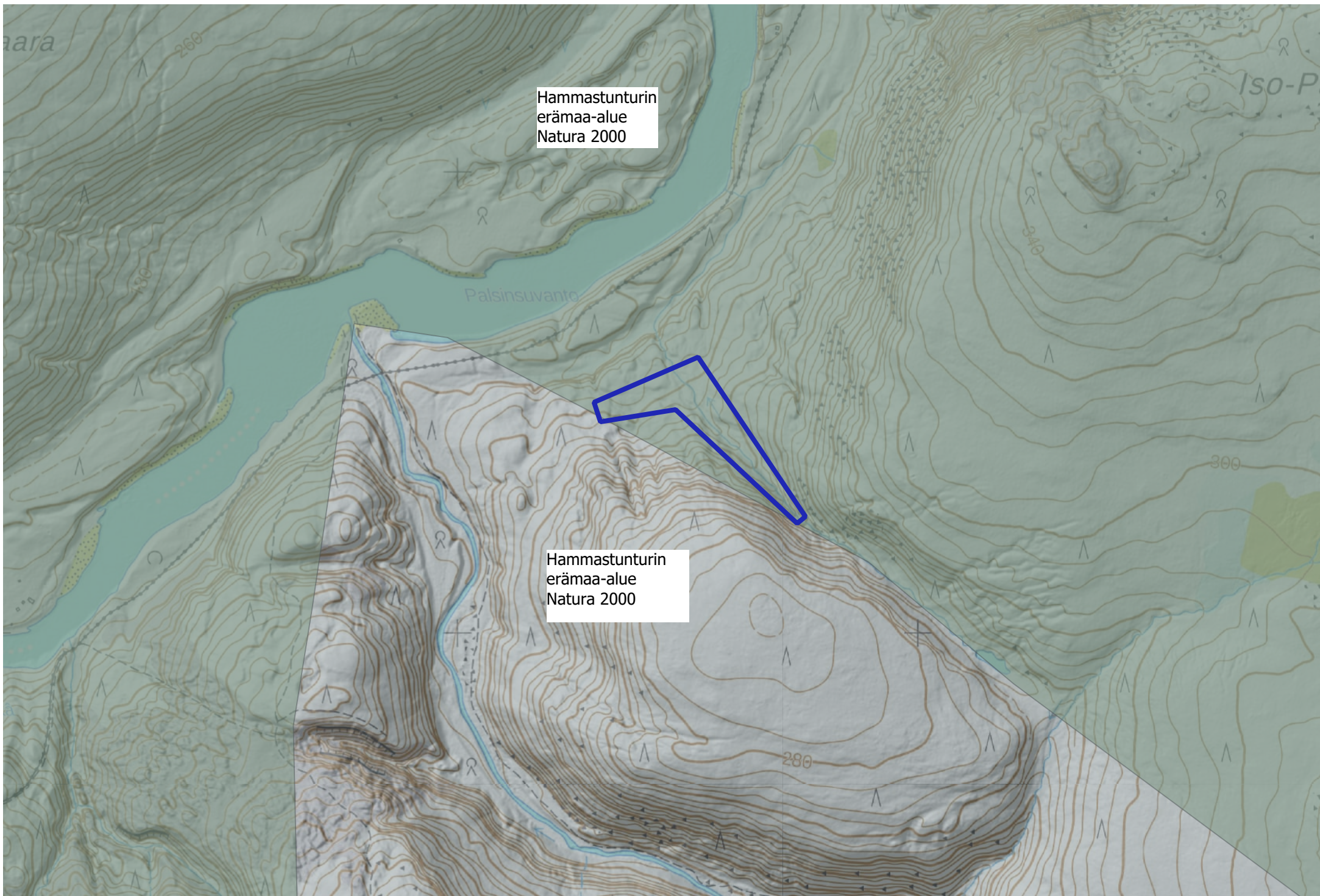
käyntiosoite: Torikatu 34–90, 90100 Oulu

postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

puhelin: 029 56 42800

faksi: 029 56 42841

sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Karl Mikael Hansson Nordström	Telia Tunnistus	19.02.2026 09:57:29 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (5 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Metsähallitus
kirjaamo@metsa.fi

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Tukes
kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lausuntopyyntö 23.1.2026

Metsähallituksen lausunto kullanhuuhtontahakemuksesta HL2025:0034 Puolikuiva noro, Hammastunturin erämaa, Inari, Vilpponen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on kuuluttanut kaivoslain 40 §:n nojalla kullanhuuhtontalupahakemuksen. Hakemusalue, jonka pinta-ala on 4,04 hehtaaria, sijaitsee Ivalojokeen Palsisuvannon kohdalla laskevan puron varrella, Metsähallituksen Luontopalvelujen hallinnoimalla kiinteistöllä 148-893-15-1. Hakemusalueella on tarkoitus harjoittaa lapiokaivuuta ja vuotuinen kaivumäärä on alle 10 m³. Lupaa haetaan 4 vuodeksi.

Luonnonsuojelulain huomioiminen

Sen lisäksi mitä kaivoslaissa säädetään, sovelletaan kaivoslain mukaista lupa-asiaa ratkaistaessa ja muutoin kaivoslain mukaan toimittaessa muun muassa luonnonsuojelulakia (9/2023, LSL). Kaivoslain muuttamista koskevassa hallituksen esityksessä (HE 126/2022) todetaan luonnonsuojelulain soveltamisesta, että ”- Tämä edellyttää kaivosviranomaisen muun muassa asettavan riittävän tarkkoja lupamääräyksiä sen varmistamiseksi, ettei luvan mukainen toiminta aiheuta luonnonsuojelulaissa kiellettyä seurausta”. Metsähallitus toteaa, että lupaharkinnassa ja kullanhuuhtontaluvassa annettavissa määräyksissä tulisi huomioida muun muassa Natura 2000-alueita koskevat säännökset.

Natura 2000 -alue

Hakemusalue sijaitsee Hammastunturin erämaa -nimisellä Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla alueella (FI1300203). Natura-alue on perustettu erityisten suojelutoimien alueeksi (SAC). Natura-alueen suojelun perusteena ovat alueella esiintyvät yhteensä 17 luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä ja 7 liitteen II lajia. Hakemusalueella esiintyy luonnonmetsät (9010), pikkujoet ja purot (3260) sekä luonnontilaiset jokireitit (3210) - luontotyyppiä.

Luonnonsuojelulain 34 §:n mukaan Natura 2000 –alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää. LSL 35 §:ssä säädetään arviointivelvollisuudesta. Hankkeesta vastaavan on asianmukaisella tavalla arvioitava hankkeen vaikutukset Natura –alueen suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin, huomioiden myös yhteisvaikutukset muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa. Metsähallitus kiinnittää lupaviranomaisen huomion siihen, ettei hakemus sisällä minkäänlaista perusteltua arviointia kullanhuuhdontahankkeen vaikutuksista Natura-alueen suojelun perusteena oleville luonnonarvoille. Yhteisvaikutusten arvioinnin osalta Metsähallitus viittaa kullanhuuhdontalupahakemuksen HL2023:0015 yhteydessä lausumaansa (19.6.2024).

Hammastunturin erämaa

Hakemusalue sijaitsee Hammastunturin erämaa-alueella. Erämaalaisissa (62/1991) tarkoitetut erämaa-alueet on perustettu alueiden erämaaluonteen säilyttämiseksi, saamelaiskulttuurin ja luontaiselinkeinojen turvaamiseksi sekä luonnon monipuolisen käytön ja edellytysten kehittämiseksi. Hakemusalueen sijainti erämaa-alueella korostaa lupaviranomaisen kaivoslain 38 §:n mukaista selvittämisvelvoitetta sekä 50 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaista harkintaa saamelaiselinkeinoille ja saamelaiskulttuurille aiheutuvista yhteisvaikutuksista.

Tukesin aineiston perusteella (tilanne 18.2.26) Hammastunturin erämaan alueella on voimassa olevia kullanhuuhdontalupia 133 kappaletta 612 hehtaarin alueella ja 19 kpl niistä sijaitsee Natura-alueella. Vastaavasti kullanhuuhdontalupahakemuksia on 30 kappaletta 175 hehtaarin alueella ja 10 hakemuksista sijaitsee Natura-alueella. Metsähallitus toteaa, ettei hakemuksessa ole arvioitu Hammastunturin erämaa-alueelle sijoittuvien kullanhuuhdontalupa-alueiden merkitystä erämaa-alueiden perustamisen tarkoituksen kannalta.

Uhanalaiset eläin- ja kasvilajit

Hakemusalueelta ei tällä hetkellä tunneta uhanalaisten lajien esiintymiä tai suojeltuja luontotyyppisiä.

Kulttuuriperintö

Alueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojaamia muinaisjäänköksiä, rakennusperintökohteita tai muita kulttuuriperintökohteita. Muinaismuistolain suojaamat kiinteät muinaisjäänökset ovat rauhoitettuja muistoina Suomen aikaisemmasta asutuksesta ja historiasta. Yli 100-vuotiaat rakennusten ja rakennelmien rauniot ja muut ihmistoiminnan jättämät jäännökset ovat kiinteitä muinaisjäänköksiä. Jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suorittaessa tavataan kiinteä muinaisjäänös, jota aikaisemmin ei ole tunnettu, on työ muinaisjäänöksen kohdalta heti keskeytettävä

ja ilmoitettava kohde Saamelaismuseum Siidalle, joka päättää jatkotoimenpiteistä. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Myös muut alueella mahdollisesti olevat kulttuuriperintökohteet tulee ottaa huomioon maankäytössä niin, ettei niitä vahingoiteta.

Lisäksi hakemuksen kohteena oleva kullanhuuhdonta-alue sijoittuu Pohjois-Lapin maakuntakaavassa valtakunnallisesti arvokkaaseen rakennettuun kulttuuriympäristöön Ivalojoen kulta-alue. Ivalojoen kulta-alue on merkitty hyväksytyyn Pohjois-Lapin maakuntakaavaan 2040 maV 5920-merkinnällä, joka osoittaa kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeää aluetta, jonka suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ja maiseman ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattava maisema- ja kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen.

Vesistö ja kalasto

Metsähallitus toteaa, että Ivalojoen vesistö ja sen sivujoet ovat tärkeitä sekä paikallisten, että ulkopaikkakuntalaisten kalastuskohteina. Kyseisen vesistöalueen arvokkaimmat kalalajit ja kannat ovat riippuvaisia sekä veden- että pohjanlaadusta. Hyväkuntoiset ja pohjarakenteeltaan monimuotoiset kutu- ja poikastuotantoalueet, sekä riittävän syvyyden ja syvyysvaihtelun omaavat suvannot ja nivat, ovat keskeinen tekijä virta- ja koskikutuisten kalalajien elinkierron onnistumisessa.

Kullanhuuhtonnan ja -kaivuun riskit kalakannoille ja kalastukselle ovat erityisesti morfologiset muutokset uomissa sekä virtaamien pieneneminen luontaiseen tilaan verrattuna. Uomista johdetaan vettä niiden ulkopuolelle huuhdontaa ja seulontaa varten, jolloin uoman luontainen vesimäärä vähenee. Pääasiallinen tekijä morfologisille muutoksille on kaivuutyöt ja veden avulla tapahtuva huuhdonta, joka aikaansaa kiintoainepartikkeleiden huuhtoutumista vesimassassa ja täten lisää kiintoainekuormitusta. Kyseisiä muutoksia ei lähtökohtaisesti seurata nykyisissä tarkkailuohjelmissa. Metsähallitus toteaa, että kaikessa kullanhuuhtonnan luvittamisessa tulisi ottaa huomioon myös morfologisten muutosten seuranta sekä kalataloustarkkailu. Samalla tulisi ottaa huomioon kaivuukohteina olevien jokien- ja purojen kyky vastaanottaa kuormitusta ja säädellä kullankaivuuta ja -huuhdontaa yhteisvaikutusten arviointia käyttäen.

Riskien hallintaa on myös parannettava luvittamisen kautta. On ilmeistä, että sään ääri-ilmiöt tulevat lisääntymään ja eroosiolle herkäät rinteissä sijaitsevat kasvittomat kaivuumassat tulevat altistumaan entistä suuremmille huuhtoumille sekä sademäärille tulevaisuudessa. Hakemuksissa todetaan kaivuutyön ja huuhtonnan vaikutuksien olevan olemattomia vastaanottaville vesistöille, mutta volyymin ja kaivuutyömaiden määrän kasvaessa yhteisvaikutuksia väistämättä syntyy edellä mainituin tavoin

vastaanottavissa vesistöissä. Lupaviranomaisten tulisi käyttää yhteisvaikutuksien arvioita parhaan käytettävissä olevan tiedon kautta.

Kalaston osalta Metsähallitus muistuttaa, että kullanhuuhdonta on huomattava vesistöihin suoraan vaikuttava maankäyttömuoto Ivalojoen valuma-alueilla, jonka alueelle lupahakemus sijoittuu. Metsähallitus toteaa yleisesti, että kullanhuuhdonta lupahakemusten määrä alueelle on myös kasvussa. Ivalojoessa tiedetään olevan ainakin 12 erilaistunutta taimenkantaa ja kullankaivuun vaikutukset voivat heikentää näiden kantojen tilaa. Ivalojoki sivuhaaroineen on merkittävä alkuperäisen vaeltavan taimenen lisääntymis- ja poikastuotantoalue. Taimenen lisäksi Ivalojen vesistöalueella on alkuperäisiä harjus-, siika-, hauki- ja ahvenkantoja, jotka niin ikään kärsivät veden laadun heikkenemisestä.

Pohjois-Lapin maakuntakaavassa Ivalojoki osoitetaan arvokas vesistö -merkinnällä (av). Arvokas vesistö -merkintä perustuu maakuntakaavassa osoitettujen vesistöjen lohi- ja taimenkantojen suojelubiologiseen ainutlaatuisuuteen sekä Suomen että maailmalaajuisessa perspektiivissä. Yksittäisenä jokin hanke voi olla vaikutuksiltaan pieni, mutta yhdistettynä useaan pieneenkin hankkeeseen samalla vaikutusalueella, voivat yhteisvaikutukset muodostua merkittäviksi. Kaivoslain 46 §:n 6 kohdan mukaan kullanhuuhdontalupaa ei saa myöntää alueelle, jossa luvan mukainen toiminta vaikeuttaisi oikeusvaikutteisen kaavan toteuttamista. Metsähallituksen näkemyksen mukaan kullanhuuhdontalupaa koskevassa harkinnassa tulee jatkossa ottaa huomioon maakuntakaava ja edellä mainittu kaavamääräys.

Vakuus

Kaivoslain 107 §:n mukaisen vakuuden tulee olla riittävä turvaamaan jälkitoimenpiteet ja mahdollisesta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat. Vakuuden suuruutta määritettäessä tulee huomioida alueen luonnonsuojellinen arvo, kullanhuuhdonnassa sallitut menetelmät sekä alueen luonnontilaan palauttamisen kustannukset. Kun kullanhuuhdonta-alue tulee sijoittumaan Natura-alueelle ja erämaa-alueelle, on kyse sellaisista erityispiirteistä, jotka tulee ottaa huomioon vakuutta asetettaessa ja riittävän vakuuden määrää arvioitaessa.

Yleiset asiat

Mikäli luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät, tulee lupapäätöksessä ottaa huomioon seuraavat näkökohdat:

- Kaivutoiminta tulee tapahtua siten, että alapuoliseen vesistöön ei pääse liettymistä aiheuttavaa mineraaliainesta eikä ravinteita. Maa-ainesten pääsy alapuoliseen vesistöön voidaan estää riittävällä veden kierrätyksellä ja saostuslaitteilla.
- Kaivukauden päättyessä on jyrkät kaivantojen reunat luiskattava. Reunat on myös merkittävä maastoon riittävän näkyvästi. Näillä toimenpiteillä parannetaan maaston

muiden käyttäjien turvallisuutta ja estetään vahinkoja. Metsähallitus katsoo, että kullanhuuhdentaluvan saaja on kaikilta osin vastuussa Metsähallitukselle ja/tai kolmannelle osapuolelle kaivutoiminnasta mahdollisesti aiheutuvista vahingoista.

- Kaivutyöhön liittyvä leiriytyminen ja muu toiminta tulee tapahtua kullanhuuhdonta-alueen sisäpuolella. Hakija ei hae lupaa rakentamiselle.
- Pystypuiden kaataminen on lähtökohtaisesti kielletty. Puuston poisto on tehtävä kaivun etenemisen mukaisesti ja poistamisesta sovittava ennakkoon Metsähallituksen kanssa. Puuston poisto on rajattava vain välttämättömään ja puut on korvattava. On huomioitava, että kaivoslain mukaan kullanhuuhdentaluvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ei saa aiheutua merkittävää maisemallista haittaa.
- Hakija toteaa kulkevansa alueelle jalkaisin. Metsähallitus ohjeistaa hoitamaan raskaan tarpeiston kuljetuksen huuhdonta-alueelle lumipeitteisenä aikana, sillä lähimmältä metsäautotieltä on yli 3 kilometrin matka huuhdonta-alueelle. Alueelle ei mene myöskään maastouraa, joten lumettoman ajan maastoliikennelupaa ei tulla kulkemiseen myöntämään.

Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet maankäytön erityisasiantuntija Tuija Kangasniemi ja Eräpalvelujen kalastuksen erityisasiantuntija Juha Heinonen.

Mikael Nordström
Asiointijohtaja
Metsähallitus, Luontopalvelut

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Reetta-Mari Tammela	Suomi.fi	18.02.2026 13:54:19 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (2 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

TUKES

Inarin kunnan lausunto kunnan alueelle kohdistuvasta kullanhuuhdontalupahakemuksesta HL2025:0034

TUKES on pyytänyt Inarin kunnan lausuntoa
kullanhuuhdontalupahakemuksesta nro HL2025:0034.

Hakemus kohdistuu yleiskaavan Se-alueelle ja Natura 2000 -verkostoon
kuuluvalla alueella.

”Erämaa-alue Se

Erämaalain (62/1991) nojalla perustettu erämaa-alue. Erämaa-alueiden
hoito- ja käyttösuunnitelmissa tulee ottaa huomioon valtakunnallisesti ja
seudullisesti merkittävät veneretkeily-, moottorikelkkailu- ja ulkoilureitit.
Alueiden hoidon ja käytön järjestämisestä päätetään hoito- ja
käyttösuunnitelmassa, jonka laatii erämaalain velvoittamana
Metsähallitus ja vahvistaa ympäristöministeriö.”

”Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue -nat

Alue on suojeltu luontodirektiivin mukaisena SCI- ja/tai lintudirektiivin
mukaisena SPA-alueena. Alueen suojeluarvojen huomioon ottamisesta
on säädetty LSL 65 ja 66 §:ssä.”

Lupahakemuksen käsittelyssä tulee ottaa huomioon alueen kaikkien
valtausten kumulatiiviset vaikutukset erämaa-alueen hoitoon ja
käyttöön.

Valtausalueet tule merkitä maastoon selkeästi.

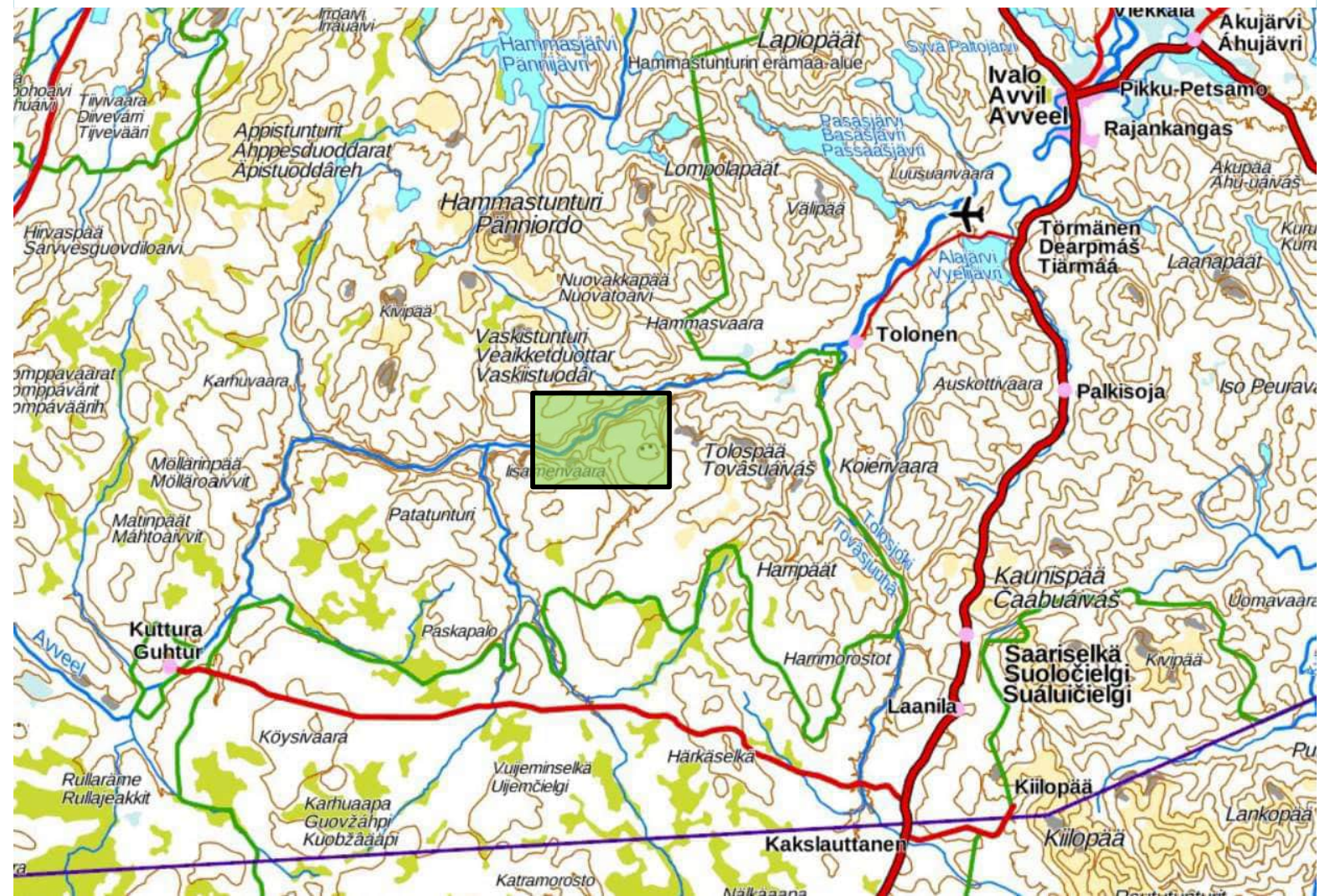
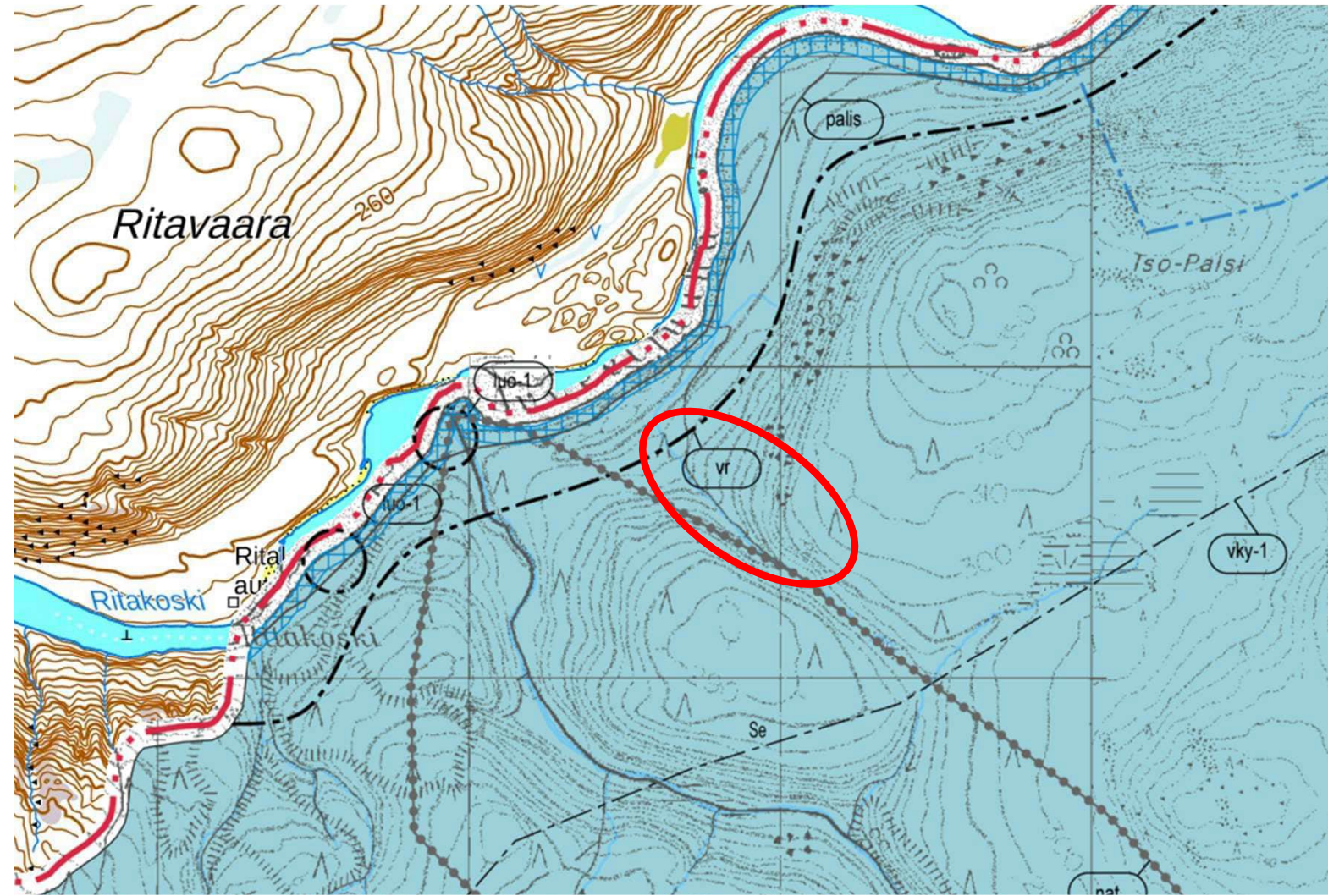

Reetta-Mari Tammela
Tekninen johtaja

Valmistelija: Pekka Mäkynen, mittausinsinööri

Liite: Kartta ja yleiskaavamääräykset

Yleisimmät Ivalon yleiskaavan kaavamerkinnyt valtausalueilla:

Maa- ja metsätalous- sekä poronhoitovaltainen alue MP

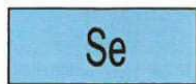
Alueella turvataan nykyisten elinkeinojen, kuten maa- ja metsätalouden sekä valtionmaalla myös poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen harjoittamismahdollisuudet. Alueella on sallittua haja-asutusluonteinen rakentaminen muualla kuin rantavyöhykkeellä (MRL 43.2§). Aluetta voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta merkittävästi haittaamatta myös muihin käyttötarkoituksiin. Alueella sallitaan metsälainsäädännön ja metsänhoitosuosituksen puitteissa tapahtuva metsien hoito ja käyttö.

Erityislainsäädännön perusteella voidaan osoittaa valtionmaan rantavyöhykkeelle luontais- ja sivuelinkeinojen kannalta välttämättömiä rakennuksia. Rantavyöhykkeellä em. rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala on enintään 40 k-m².

Maa- ja metsätalous- sekä poronhoitovaltainen alue MP-1

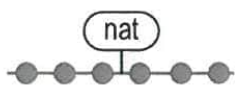

Alueella turvataan nykyisten elinkeinojen, kuten maa- ja metsätalouden sekä poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen harjoittamismahdollisuudet. Alueella sijaitsee luontaiselinkeinojen vaatimia toimintoja (kuten poroerotus), joiden vuoksi alueella on sallittua vain niihin liittyvä rakentaminen (MRL 43.2§). Alueella sallitaan metsälainsäädännön ja metsänhoitosuosituksen puitteissa tapahtuva metsien hoito ja käyttö.

Erämaa-alue Se

Erämaalain (62/1991) nojalla perustettu erämaa-alue. Erämaa-alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmissa tulee ottaa huomioon valtakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät veneretkeily-, moottorikelkkailu- ja ulkoilureitit. Alueiden hoidon ja käytön järjestämisestä päätetään hoito- ja käyttösuunnitelmassa, jonka laatii erämaalain velvoittamana Metsähallitus ja vahvistaa ympäristöministeriö.

Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue -nat

Alue on suojeltu luontodirektiivin mukaisena SCI- ja/tai lintudirektiivin mukaisena SPA-alueena. Alueen suojeluarvojen huomioon ottamisesta on säädetty LSL 65 ja 66 §:ssä.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue -luo

Ympäristön tilaan vaikuttavia toimenpiteitä suoritettaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, ettei alueen luontoarvoja vaaranneta tai heikennetä.

Matkailun ohjelmapalvelualue RM-o2 (rasterimerkintä)

Alueelle saa rakentaa aktiiviseen luontomatkailuun liittyviä rakennuksia ja rakennelmia, kuten kotia tai laavuja. Alueelle ei saa sijoittaa majoitustiloja. Alueelle tulee laatia käyttösuunnitelma ennen rakentamisen aloittamista. Alueella sijaitsee Metlan koealoja. Suunnitelmasta on pyydettävä lausunto Metsähallitukselta ja lisäksi Metlalta silloin, kun suunnitelma koskee Metlan koetoimintaa.

Alueella on voimassa MRL 43.2 ja 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus (maisematyölupa). Maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman lupaa. Lupaa ei tarvita yleis- tai asemakaavan toteuttamiseksi tarpeellisten taikka myönnetyn rakennus- ja toimenpideluvan mukaisten töiden suorittamiseen eikä vaikutuksiltaan vähäisiin toimenpiteisiin.

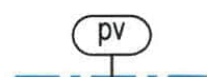

Tutkimusmetsäkeskittymä (rasterimerkintä)

Alueella sijaitsee Metsähallituksen Laanilan tutkimusmetsäalue

Ohjeellinen ulkoilureitti

Pohjavesialue

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
PL 66
00521 Helsinki

Lausuntopyyntö 23.1.2026

**Lausunto kullanhuuhdentalupahakemuksesta. Vilpponen Aki, lupatunnus Puolikuiva
noro HL2025:0034, Inari**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla Lupa- ja valvontaviraston lausuntoa yllä mainitusta kullanhuuhdentalupahakemuksesta. Hakemuksen mukaan alueella kaivetaan maata alle 10 m³ vuodessa. Arvioitu kaivuualueen pinta-ala vuosittain alle 0.05 ha.

Lupa – ja valvontaviraston lausunto

Alue sijaitsee Inarin kunnassa, Ivalojoen eteläpuolella Palsinsuvannon kohdalla. Etäisyys Palsinojaan noin 400 metriä ja pienin etäisyys Ivalojokeen 250 m. Alueen pinta-ala on noin 4 ha.

Alue sijaitsee Paatsjoen vesistössä Koppelovaaran valuma-alueella 71.421. Valuma-alueella on tällä hetkellä 4 voimassa olevaa kullanhuuhdonta-alueita (kone ja lapio), joiden yhteispinta-ala on noin 17 hehtaaria.

1 Natura 2000 -verkosto ja luonnonsuojelualueet

Hakemuksen mukainen kullanhuuhdonta-alue sijoittuu Hammastunturin erämaa-alueelle (EMA120009). Erämaa-alueita on perustettu alueiden erämaaluonteen säilyttämiseksi, saamelaiskulttuurin ja luontaiselinkeinojen turvaamiseksi sekä luonnon monipuolisen käytön ja sen edellytysten kehittämiseksi. Kaivoslain 3 §:n mukaan, lupa- tai muuta asiaa ratkaistaessa ja muutoin kaivoslain mukaan toimittaessa sovelletaan muun muassa luonnonsuojelulakia ja erämaalakia. Erämaa-alueella toimittaessa on otettava huomioon erämaalain säännökset ja tavoitteet, erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma ja Metsähallituksen alueelle mahdollisesti antamat käytännön ohjeet.

Hammastunturin erämaa-alue sisältyy osin myös Natura 2000-verkoston Hammastunturin erämaa (F11300203), jonka alueelle hakemuksen mukainen kullanhuuhdonta-alue sijoittuu. Hammastunturin erämaa on sisällytetty Natura 2000-verkoston luontodirektiivin perusteella eli alueen suojelun perusteena ovat alueen tietolomakkeella mainitut luontodirektiivin liitteen I luontotyypit ja liitteen II lajit.

Lupahakemuksessa ei ole arvioitu toiminnan vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luonnonarvoihin. Luonnonsuojelulain mukaan Natura 2000– alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää. Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan asianmukainen luontovaikutusten arviointi tulee tehdä ennen luvan myöntämistä. Vaikutusten arvioinnin tulee

perustua ajan tasalla oleviin tietoihin kullanhuuhdonta-alueen luontotyypeistä ja lajistosta.

Arvioinnissa tulee ottaa huomioon itse hakemusalueelle kohdistuvien vaikutusten lisäksi ne vaikutukset, jotka kohdistuvat samoihin suojelun perusteena oleviin lajeihin tai luontotyypeihin muualla Natura-alueella. Luonnonsuojelulain 9/2023 35 §:n mukaisesti, jos hanke joko yksinään tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa (mm. muut kullanhuuhdontalupa-alueet tai -hakemusalueet) todennäköisesti merkittävästi heikentää Natura 2000-verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000-verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava ne vaikutukset sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin.

Arvioinnissa tulee ottaa huomioon lisäksi yhteisvaikutukset Natura-alueella sijaitsevien kullanhuuhdontalupa-alueiden kanssa sekä niiden alueiden, joista on jätetty kaivosviranomaiselle kullanhuuhdontalupahakemus.

Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että hakijan tulee joko täydentää lupahakemusta perustelemalla, miksi Natura-arviointia ei tarvita (ns. Natura-tarveharkinta) tai vaihtoehtoisesti tehdä luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen Natura-arviointi.

2 Suojellut ja uhanalaiset luontotyypit

Hakemuksen mukaiselta kullanhuuhdonta-alueelta ei ole tiedossa olevia, varmistettuja luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisia tiukasti suojeltuja luontotyyppisiä tai 64 §:n suojeltujen luontotyyppien ELY:n tai Lupa- ja valvontaviraston päätöksellä rajaamia luontotyyppikohteita.

Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisten tiukasti suojeltujen serpentiiniluontotyyppien (serpentiinikalliot, -kivikot ja -soraikot) hävittäminen ja heikentäminen on kielletty riippumatta siitä, onko esiintymä merkitty Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämään paikkatietoaineistoon. Mikäli alueella tutkimusten yhteydessä havaitaan ultraemäksen kivilajin kalliopaljastumia, kivikkoja tai sorapintoja, pyydetään näistä ilmoittamaan Lupa- ja valvontavirastoon. Mahdollisilla serpentiiniluontotyyppikohteilla kohteilla tulee pidättäytyä ympärivuotisesti kaikesta maa- tai kallioperään kajoavasta toiminnasta sekä maastoliikenteestä ilman suojaavaa lumipeitettä, kunnes Lupa- ja valvontavirasto on arvioinut kohteen tilanteen ja antanut tarkemmat ohjeet kohteen läheisyydessä. Näin toimien kullanhuuhdonnalla ei rikota LSL 65 §:n tiukasti suojellun luontotyyppin hävittämis- ja heikentämiskieltoa.

3 Rauhoitetut, erityisesti suojeltavat ja uhanalaiset lajit

Hakemuksen mukaiselle kullanhuuhdonta-alueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei sijoitu tiedossa olevia luonnonsuojeluasetuksen (2023/1066) liitteiden 3 ja 5 rauhoitettujen lajien esiintymiä, ei liitteen 6 uhanalaisten lajien ja erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja eikä

luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen II a ja IV a eläinlajien eikä II b ja IV b kasvilajien havaintopaikkoja (5.3.2026 Lajitietokeskus).

Alueella toimittaessa on huolehdittava, ettei samentuneita huuhtontavesiä pääse poikkeustilanteissakaan alueen läpi virtaavaan noroon.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ympäristötarkastaja Jouni Rauhala ja ratkaissut ylitarkastaja Tuija Hilli.

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihde: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/41485/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/41485/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Rauhala Jouni 10.03.2026 08:49

Ratkaisija Hilli Tuija 10.03.2026 09:53

LAUSUNTO

25.2.2026

Dnro: 114/D.a.5./2026

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

kaivosasiat@tukes.fi**Kuuleminen kullanhuuhtontalupahakemuksista HL2020:0036 Pikku-harriojan kulta HL2020:0036, HL2020:0050 Kultajäärät ja HL2025:0034 Puolikuiva noro**

Viite: Ilmoitus kuulemisesta 19.1.2026, 21.1.2026 ja 23.1.2026

Saamelaiskäräjät toteaa lausuntonaan, että Saamelaiskäräjillä ei ole mahdollisuutta lausua ko. lupahakemuksista ruuhkautuneessa työtilanteessa olemassa olevan henkilöstökapasiteetin puitteissa.

Merk.

Tuomas Aslak Juuso
Puheenjohtajan sijainenLaura Olsén-Ljetoff
elinkeinosihteeri

Puheenjohtaja sijainen päätti lausunnosta 25.2.2026 Saamelaiskäräjien työjärjestyksen 7 §:n 6 kohdan perusteella.

Lisätietoja antaa: elinkeinosihteeri Laura Olsén-Ljetoff, laura.olsen-ljetoff@samediggi.fi, 040 617 5113.

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This document contains 1 pages before this page
Dokumentet inneholder 1 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 1 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 1 sider før denne side

Detta dokument innehåller 1 sidor före denna sida

TUOMAS ASLAK JUUSO**Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: SK**

9b70b112-29ef-4d0c-add7-514be708ddb9 - 2026-03-02 09:16:17 UTC +02:00

BankID / MobileID - e994c67d-6531-42f1-b193-bc8cdba8a73d - FI

Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

LAURA MARIA OLSEN-LJETOFF**Samediggi/Saamelaiskäräjät, FI10525353, Menesjärventie 2A, 99870, Inari**

797e085a-0f03-420c-9e71-1bf7bf295873 - 2026-03-02 09:41:41 UTC +02:00

BankID / MobileID - 96b99060-6635-4f2a-892d-71a3c18bdc58 - FI

Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuutus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

Lausunto D.s.1249

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi
kaivosasiat@tukes.fi

VIITE LAUSUNTOPYYNTÖ HL2025:0034 (SAAPUNUT 23.1.2026)
ASIA KULLANHUHDONTALUPAHAKEMUS HL2025:0034 PUOLIKUIVA NORO

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Saamelaismuseum Siidalta lausuntoa Aki Vilpposen kullanhuhdontalupahakemuksesta HL2025:0034 Puolikuiva noro. Saamelaismuseum Siida lausuu asiasta museolain (314/2019) 7 §:n mukaisena alueellisena vastuumuseona toimialansa (rakennettu ja arkeologinen kulttuuriperintö sekä maisema) osalta sekä museolain (314/2019) 9 §:n mukaisena valtakunnallisena vastuumuseona erikoisalansa (saamelaiskulttuuri) osalta.

Lupahakemusalue HL2025:0034 sijaitsee Inarin kunnassa, Ivalojoen eteläpuolella Palsinsuvannon kohdalla, nimettömän puron uomassa. Kullanhuhdontalupaa haetaan neljäksi vuodeksi lapiokaivuun 4 ha alueelle. Vuosittainen kaivumäärä on alle 10 m³. Hakemuksen liitteenä on kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma. Lupahakemusalueelle kuljetaan olemassa olevia tieuria pitkin.

Pohjois-Lapin maakuntakaavassa 2040 (2024) alue on merkinnöillä Hammastunturin erämaa-alue Se 6515 ja Ivalojoen kulta-alue ma 5938. Hammastunturin erämaa-alueen kehittämisperiaatteena on, että alueen erämaaluonne säilytetään, saamelaiskulttuurin ja luontaiselinkeinojen tarpeet turvataan sekä kehitetään luonnon monipuolisen käytön edellytyksiä. Ivalojoen kulta-alueen varausperuste on valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö, ja sen kehittämisperiaatteena on, että alueen kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaat piirteet säilytetään. Lupahakemusalue kuuluu saamelaisten kotiseutualueeseen ja on poronhoitolain 2.2 § mukaan erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella, jolla maata ei saa käyttää niin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa porotaloudelle.

Kulttuuriympäristö

Hakemusalue sijaitsee valtakunnallisesti merkittävässä rakennetussa kulttuuriympäristössä (RKY); Ivalojoen kulta-alue. RKY on Museoviraston laatima inventointi, joka on valtioneuvoston päätöksellä 22.12.2009 otettu maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi rakennetun kulttuuriympäristön osalta 1.1.2010 alkaen. RKY:n mukaan Lapin kullankaivuun historian keskeinen kohde Ivalojoki sivujokineen ja -puroineen on muuttunut kulttuuriympäristöksi 1860-luvun lopussa alkaneen, vaiheittain jatkuneen kullanhuhdontan kautta. Ivalojoella kullankaivu ei sotien jälkeen laajentunut eikä koneistunut. Jokilaakson ympäristö ja kulttuurihistorialliset kohteet ovat säilyneet rakennusperintönä, muinaisjäänneksinä ja maisemana.

Lupahakemusalueella ei ole muinaismuistolaililla (295/1963) suojeltuja kiinteitä muinaisjäännöksiä. Mikäli lupahakemusalueelta havaitaan merkkejä muinaisen ihmisen toiminnasta, kuten tulisijoja, kivirakennelmia tai kiviesineitä, työt on löytöpaikalla keskeytettävä ja löydöistä on ilmoitettava museoviranomaisille, tässä tapauksessa Saamelaismuseum Siidaan.

Saamelaismuseum Siida toteaa, että yksittäisenä lupahakemusalueena HL2025:0034 ei tässä laajuudessa aiheuta välitöntä uhkaa alueen tunnetuille kulttuuriperintöarvoille. Lupahakemusalue sijaitsee alle 1 km etäisyydellä Palsinojasta, jonka uoma ja siihen laskevat puroumat ovat täynnä vierekkäisiä kullanhuuhdonta-alueita yli 10 km matkalla. Lupahakemusalue sijoittuu myös erämaa-alueelle, jonka perustamistarkoituksena on erämaaluonteen säilyttäminen sekä saamelaiskulttuurin ja luontaiselinkeinojen turvaaminen. Tässä kontekstissa toiminnan vaikutuksia on arvioitava korostetun kokonaisvaltaisesti. Yksittäisiin, pinta-alaltaan rajallisiin lupahakemuksiin perustuva tarkastelu ei riittävästi vastaa erämaalain tavoitteita eikä mahdollista toiminnan tosiasiallisten vaikutusten arviointia erämaaluonteen, maiseman ja kulttuuriympäristön näkökulmasta.

Saamelaismuseum Siida katsoo, että erämaa-alueella tapahtuvan kullanhuuhdonnan maisemaan, luonnonympäristöön ja kulttuuriperintöön kohdistuvien kumuloituvien vaikutusten arviointi on välttämätöntä tilanteessa, jossa lähekkäiset tai vierekkäiset, enintään 7 hehtaarin suuruiset lupa-alueet muodostavat tosiasiallisesti laajan ja yhtenäisen toiminta-alueen. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lupa- ja valvontaviranomaisena tulee käsitellä erämaa-alueelle sijoittuvia kullanhuuhdantalupahakemuksia alueellisina kokonaisuuksina sekä arvioida niiden yhteisvaikutuksia asianomaisen alueen kulttuuriperintöön, luonnonympäristöön ja erityisesti maisemaan siten, että erämaalain keskeiset tavoitteet erämaaluonteen säilymisestä sekä saamelaiskulttuurin ja luontaiselinkeinojen turvaamisesta toteutuvat.

Eija Ojanlatva
intendentti

Juha-Pekka Jona
amanuessi, arkeologinen kulttuuriperintö

Kullanhuuhdontakorvaukset

Kullanhuuhdontakorvaus on ensimmäiseltä vuodelta maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun kullanhuuhdontalupa on tullut lainvoimaiseksi tai kaivosviranomaisen on antanut määräyksen päätöksen täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava **viimeistään 15 päivänä maaliskuuta.**

Maksettaessa kullanhuuhdontalupaan liittyvää maanomistajakorvausta (50 €/ha) Metsähallitukselle, maksetaan monikäyttömetsien alueilla ja luonnonsuojelualueilla sijaitsevat korvaukset erikseen joko Metsähallituksen Kiinteistökehityksen (monikäyttömetsät) tai Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien (luonnonsuojelu- ja erämaa-alueet) tileille.

Maksuohjeet

Metsähallitus Kiinteistökehitys: **FI83 5000 0120 1439 03**

Metsähallitus julkiset hallintotehtävät: **FI07 5000 0120 2512 92**

Maksun selitteeksi tulee laittaa **lupatunnus** (esim. HL2019:0000), **kunta ja lupa-alueen nimi**. Lisäksi maksusta tulee käydä ilmi mitä maksetaan eli:

- Kullanhuuhdontakorvaus

Useita eri lupa-alueita maksettaessa kaikki informaatio ja kaikkien alueiden lupatunnusten numerot on laitettava selitteeksi.

Puustokorvaukset maksetaan Metsähallitus Metsätalous Oy:lle. Korvauksista on sovittava Metsätalouden aluepäällikön kanssa.

Lisätiedot:

Metsähallitus / Pasi Molkoselkä: +35840 3523 127

<https://www.kaivannaiset.fi/kaivostoiminta/kullanhuuhdonta/>

KAIVOSLAIN (621/2011) MUKAINEN VAKUUS

Kaivoslain 107 §:n mukaan kullanhuuhtontaluvan haltijan on asetettava vakuus mahdollisten vahinkojen ja haittojen korvaamista sekä toiminnan päättämisen jälkeisiä toimenpiteitä varten, jollei tätä ole pidettävä tarpeettomana toiminnan laatu ja laajuus, toiminta-alueen erityispiirteet, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja luvan hakijan vakavaraisuus huomioon ottaen.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on lupapäätöksessään HL2025:0034 määrännyt vakuuden suuruudeksi **1 400 euroa**.

Vakuus kattaa:

- Toiminnan päättämisen jälkitoimenpiteet (kaivoslaki 15 §)
- Mahdollisten vahinkojen ja haittojen korvaamisen (103 §)
- Muut kaivoslakiin perustuvat velvoitteet

Miten vakuus asetetaan?

Vakuustalletus tulee tehdä pankkiin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksi. Asianosaisen pankin tai tilin omistajan tulee toimittaa tilivarojen panttausilmoitus avatusta vakuustilistä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle sekä antaa sitoumus, jolla se luopuu kuittausoikeudesta kyseiseen tiliin.

Vakuustili ei saa olla määräaikainen.

Tilivarojen panttausilmoituksen allekirjoittaa pankin edustaja sekä pantattavan tilin omistaja, eli luvan saaja.

Vakuus on asetettava ennen lupaan perustuvan toiminnan aloittamista.

Tukesille vakuutta varten toimitettavat asiakirjat:

- Pankin tilivarojen panttausilmoitus (alkuperäinen kappale allekirjoituksin)

Asiakirjat tulee toimittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle osoitteeseen:

PL 66, 00521 Helsinki.

Maija Viikinen
ylitarkastaja

Aki Vilpponen
Puolikuiva noro
HL2025:0034
25.4.2026

Toiminnan vaikutusarvio Natura-alueen luonnonarvoihin

1. Hankkeen sijainti ja laajuus

Haettu kullanhuhdonta-alue, HL2025:0034, Puolikuiva noro, sijaitsee Inarin kunnassa, Ivalojoen eteläpuolella Palsinsuvannon kohdalla. Etäisyys Palsinojaan noin 400 metriä ja pienin suora etäisyys Ivalojokeen 250 m. Alueen pinta-ala on 4,04 ha. Alue sijoittuu Natura 2000-verkoston Hammastunturin erämaa-alueelle (FI1300203).

Alue sijaitsee Paatsjoen vesistössä Koppelo-vaaran valuma-alueella 71.421.

2. Vaikutusten ulottuvuus

Koppelovaaran valuma-alueella on tällä hetkellä neljä voimassa olevaa lapio- tai konekaivuu kullanhuhdonta-alueita, joiden yhteispinta-ala on noin 17 hehtaaria.

Haetun alueen, Puolikuiva noro, lähimmät voimassa olevat kullankaivualueet sijaitsevat Palsinojalla ja siihen koillisesta laskevalla siivupurolla. Alueet ovat haetulta alueelta lähimmillään noin 600 metrin etäisyydellä. Muut haetun alueen lähellä olevat valtaukset sijaitsevat Ivalojoen rannalla noin 900 metrin etäisyydellä ja Lappalaisenjoella Palsinojan länsipuolella. Haetun alueen, Puolikuiva noro, pinta-ala on neljä hehtaaria. Kaivuualaksi ilmoitettu vuosittain <0,05 ha. Suunniteltu kaivuumäärä on alle 10 m³ vuodessa, tällöin kaivuuala on käytännössä korkeintaan noin 20 m² vuosittain, eli 0,002 ha.

Kullanhuudonnasta aiheutuvat häiriöt ja haitat ovat varsin paikallisia. Huhdonnassa syntyvä hienoaines saostetaan tai imeytetään maahan. Alueella toimittaessa huolehditaan, ettei samentuneita huuhtontavesiä pääse poikkeustilanteissakaan alueen läpi virtaavaan noroon. Noro kulkee osaksi maan alla, alueen jälkeen on jyrkkä rinne, jonka alapuolella noro muuttuu puroksi. Matkaa haetun alueen rajalta puroa myöten Ivalojokeen on runsaat 600 m.

Kaivuusta ja huhdonnasta aiheutuvat haitat ovat paikallisia ja suurelta osin esteettisiä. Käytettäessä pumppua sen moottori aiheuttaa kohtuullista ääntä, muuten kaivamisesta ja huuhtelusta syntyy normaaleja työn ääniä.

Maaperään tulee kaivuukuoppien lisäksi läjityskasoja ja saostusaltaita, joiden pinta-ala on samaa suuruusluokkaa kuin kaivuuala. Ne maisemoidaan kaivuun siirtyessä tai loppuessa.

Yhteisvaikutukset lähellä olevien huhdonta-alueiden kanssa

Alueelle haetun kullankaivuun yhteisvaikutukset lähellä olevien alueiden kanssa ovat pienet: Haettu alue ei ole yhteydessä Palsinojaan, eikä siten yhteistä vaikutusta Palsinojalla sijaitsevien kullanhuhdonta-alueiden vaikutukseen veden laatuun ole. Myöskään Ivalojoen varrella olevan valtaukseen nähden Puolikuiva noro ei aiheuta yhteisvaikutusta. Ivalojoen rannalla sijaitseva valtaus on noin 900 m etäisyydellä haetusta alueesta.

Olemassa olevissa kullankaivuuluuvissa on sekä konekaivuu-, että lapiokaivuulupia. Siihen nähden haettu 10 m³ kaivuumäärä vuodessa ei aiheuta merkittävää lisäystä. Ainut havaittava vaikutus olisi alueelle tuleva uusi huuhdontapaikka. Norossa virtaa runsaammin vettä varmuudella vain alkukesästä. Keskikesän jälkeen veden määrä riippuu kesän sateisuudesta. Aiempien havaintojen perusteella huuhdonta rajoittuu usein vain alkukesään, mikä osaltaan vähentää toiminnasta aiheutuvaa häiriötä tai haittaa luonnolle tai alueen muulle käytölle.

3. Luontotyyppien edustavuus

Haetulla kullanhuuhdonta-alueelta ei ole tiedossa olevia, varmistettuja luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisia tiukasti suojeltuja luontotyyppisiä tai 64 §:n suojeltujen luontotyyppien ELY:n tai Lupa- ja valvontaviraston päätöksellä rajaamia luontotyyppikohteita.

Hakemuksen mukaiselle kullanhuuhdonta-alueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei sijoitu tiedossa olevia luonnonsuojeluasetuksen (2023/1066) liitteiden 3 ja 5 rauhoitettujen lajien esiintymiä, ei liitteen 6 uhanalaisten lajien ja erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen II a ja IV a eläinlajien eikä II b ja IV b kasvilajien havaintopaikkoja (5.3.2026 Lajitietokeskus).

Hakija ei tiedä muita edellä mainitun kaltaisia esteitä luvan myöntämiselle.

Alueella ei ole kalliota näkyvissä, mutta jos luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisten tiukasti suojeltuja serpentiinikallioita, -kivikoita tai -soraikoita havaitaan, niin kaivaminen paikalta lopetetaan ja niistä ilmoitetaan Lupa- ja valvontavirastoon.

4. Hankkeen toteutustapa

Kullankaivuuta on tarkoitus harjoittaa perinteisenä lapiokaivuuna. Vesi johdetaan tilanteen mukaan norosta ränneillä, keräimellä ja letkuilla, tai pumpataan huuhdontaan.

Rännitysvedelle tehdään reunat selkeytysaltaalle. Huuhdonta suunnataan etäämmälle norosta, ja noron varteen jätetään suojavyöhyke. Aiemmin kaivettuja kuoppia voidaan mahdollisesti käyttää rännitykseen ja selkeyttämiseen. Kaivuun siirtyessä uudelle paikalle alue tasoitetaan ja poistettu pintamaa levitetään päälle.

Osassa aluetta kallio on todennäköisesti lähellä maan pintaa. Tällöin kullankaivuu voi olla pienimuotoisempaa putsausta, jolloin siirrettävän maan määrä on pieni ja huuhdontatarve vähäinen.

Huuhdonnasta tuleva karkeampi maa-aines ja hiekka saostuvat nopeasti. Hienompi maa-aines saostetaan altaisiin ja osin maaperään.

Alueella toimittaessa huolehditaan, ettei samentuneita huuhdontavesiä pääse alueen läpi virtaavaan noroon edes poikkeustapauksessa.

Alueella pyritään toimimaan siten, että erämaalain keskeiset tavoitteet erämaaluonteiden säilymisestä sekä saamelaiskulttuurin ja luontaiselinkeinojen turvaamisesta toteutuvat.

Toiminnan vaikutusarvio Natura-alueen luontoarvoihin

Hanke itsessään, tai yhteisvaikutuksena muiden alueella olevien kullanhuuhdontavaltausten kanssa, ei aiheuta merkittävää heikentämistä Natura-alueen luontoarvoihin. Hanke voidaan toteuttaa ilman varsinaista Natura-arviointia.